

MITCH VAN LANDEGHEM

EINDELIJK

DE NIEUWE TONEELBIBLIOTHEEK

De Nieuwe Toneelbibliotheek

Tekst #NR 660

© 2021, Mitch van Landeghem

EINDELIJK

1.

De Nieuwe Toneelbibliotheek, Tekst #660
© 2021, Mitch Van Landeghem
Eerste druk 2022

isbn 978-94-6076-660-2
nur 307

Niets uit deze uitgave mag worden opgevoerd of verveelvoudigd zonder schriftelijke toestemming van de schrijver en De Nieuwe Toneelbibliotheek

No part of this book may be reproduced in any way without written permission from the writer and De Nieuwe Toneelbibliotheek

De Nieuwe Toneelbibliotheek bestaat uit

Mara Aronson
Connie Nijman
Ditte Pelgrom
Redacteur
Ricky Schouten

Typografie en basis lay-out

Connie Nijman
Printwerk
Hollandridderkerk, Ridderkerk

info@denieuwetoneelbibliotheek.nl
Postadres De Nieuwe Toneelbibliotheek
Willem Beukelsstraat 42 1097 ct Amsterdam

Dit boekje is online te bestellen op:
www.denieuwetoneelbibliotheek.nl

I am only here tonight because of you.
You are the reason I am.
You are all my reasons.
Thank you.

i'm thinking of ending things
charlie kaufman

(in de kledkamer)

stel u voor
dat ik op ga en zeg dat ik in god geloof
en dat het dan niet voelt alsof ik lieg
echt zo
'hallo goedenavond ik geloof in god'

en stel u voor dat ge in de zaal zit
in het donker
dat er iemand opkomt
en dat die persoon zegt dat hij in god gelooft
wat zou ge dan doen?
ge zou luisteren want daarvoor zijt ge gekomen
om te kijken en om te luisteren
iemand komt op en zegt dat hij in god gelooft
en dan scheurt ineens het dak open
en komt er een engel binnenvliegen

nu denkt ge: ja ja dat wil ik wel eens zien
eerst zien dan geloven
waarschijnlijk komt er straks gewoon nog iemand op
maar nee
het is niet gewoon iemand die op wandelt
geen medespeler of tegenspeler
het is echt een engel
en geen engel zoals botticelli ze schildert
of eender welke renaissanceschilder
of eender wie uit eender welke tijd
of zoals uw bomma er altijd eentje had hangen in de kerstboom vroeger
nee
deze engel is het meest krachtige, angstaanjagende, adembenemende
ding
dat ge ooit gezien hebt
het plafond scheurt in tweeën en die engel verschijnt
met immense vleugels

ge wist niet dat er zoveel ruimte was in het theater
overall waait er stof op en alles klinkt super luid
en dan begint die engel te spreken
die engel zegt een paar dingen
en gij luistert
ge dacht: fictie, leuk
zolang de dingen in uw hoofd blijven plaats-vinden en niet in het echt is
alles goed
en dan kijkt ge even naar uw handen
en merkt ge dat die elkaar vasthouden
dat uw vingers in elkaar verstrengeld zitten
en op het moment waarop ge begrijpt
waarom iemand zou geloven in god
op dat moment kijkt ge op en is die engel verdwenen

het is gemakkelijk om op een podium te verdwijnen
door af te wandelen in de coulissen bijvoorbeeld
maar dat is veel te traag
dit is een engel met immense vleugels
bij afwandelen ontbreekt het ene ding dat zo belangrijk is aan
verdwijnen
dat het abrupt gebeurt
ge kijkt op en die engel is verdwenen, ineens
en ineens is het een uur later
en het enige wat ge u nog kunt herinneren
het enige wat ge nog kunt denken en voelen en zeggen
is het woord 'eindelijk'
stel u dat eens voor

(‘we gaan beginnen’)

ik kom eraan

1. sweet devotion it's not for me

hallo goedenavond

ik ben zo blij dat jullie gekomen zijn
omdat jullie graag iets wilden horen over god
over religie
omdat jullie zelf gedachtes of gevoelens hebben ten opzichte van religie
of totaal niet
misschien wist ge niet dat het daarover zou gaan
dat is niet erg
misschien kijkt ge gewoon graag theater
gewoon luisteren naar iemand die heel veel tekst uit zijn hoofd heeft
geleerd
dat snap ik
zeker solo's
solo's snap ik heel goed
het is rustig, één iemand om naar te luisteren
er is maar één stem die ge moet geloven
het is ook nog maar de tweede keer dat ik dit doe hoor
ik bedoel dat ik nog maar één keer eerder een solo gemaakt heb
een danssolo
die had als titel 'the blind wolf'
en ging over een ontmoeting met een wolf
die ik ergens tegen was gekomen zagezegd
en het gevoel dat ik onmogelijk contact kon leggen
met dat vreemd wezen dat mij de weg versperde
alsof die wolf niet echt bestond
die voorstelling ging over eenzaamheid
dat is blijkbaar normaal als ge voor het eerst een solo maakt
dat die dan gaat over alleen zijn
maar daar gaat deze solo dus niet over
al sta ik hier wel degelijk alleen
alhoewel

het verhaal begint op zo'n avond waarop twee groepen zich gaan

vermengen
in een klein café
ik was daar met een groep
en ik weet niet met wie zij daar precies was
maar, zeg maar, in het venndiagram van onze groepen
zaten wij ineens met z'n tweeën in het midden
het was zo'n moment waarop iedereen behalve wij tegelijkertijd opstond
en af ging
euh, naar buiten ging
en wij bleven met z'n tweeën over

dit verhaal gaat over een hij en over een zij
daar gaan al genoeg verhalen over
en ik had het ook anders kunnen vertellen
maar het is belangrijk dat het nu gaat over een zekere hij en een zekere
zij
dat zijn de personages

ik had zoiets nog nooit meegemaakt
ik wist niet wat er gebeurde
maar ik had op haar staan wachten
ik weet niet hoe ik het anders moet zeggen
het voelde alsof wij een leven lang op elkaar hadden staan wachten
ik herinner mij niks van het gesprek dat wij die avond hebben gevoerd
als er al een gesprek heeft plaatsgevonden

zij droeg een kruisje aan een ketting
onder haar kleren dus niet iedereen kreeg het te zien
zij was...
euhm...
hoe beschrijft ge iemand?
iemand die het leven serieus neemt

die dagen werd er een oproep gelanceerd door de monty
ze deelden een paar beurzen uit om een nieuwe voorstelling te schrijven
en ik had iets verzonnen

een voorstel ingestuurd om iets te schrijven over de impact van harry
potter op een generatie
sorry voor de mensen die wel degelijk daarvoor kwamen
en sorry voor de monty dat ik hier nu iets anders kom vertellen
maar dit is even belangrijker
wij hadden het nodig
ik had haar ontmoet en wij moesten samen weg
dat voelde zo vanaf het begin
deze personages moesten samen op reis
dus toen ik die beurs kreeg heb ik haar direct opgebeld
ik zei: dit is zeker niet de bedoeling en waarschijnlijk geen goed idee
maar ik heb het gevoel dat ik al een leven lang op u sta te wachten
en ik heb genoeg gewacht
wij hebben genoeg gewacht
en zij bleef stil aan de andere kant van de telefoon dus ik sprak verder
ik zei: ik weet niet of ge het wilt maar als ge het wilt
dan gaan wij met z'n tweeën
voor even
weg
en het enige wat zij antwoordde was: *eindelijk*

kijk fictie is altijd genoeg geweest voor mij
het is genoeg en het is duidelijk
ik vraag ook vanavond niks meer
dan wat een acteur altijd vraagt
van een publiek
om u voor even iets in te beelden
om heel even het stuur los te laten
ook al is het allemaal niet echt
want het is natuurlijk allemaal verzonnen
maar dán moet ge maar denken
aan wat harry potter vraagt
vlak voor het einde
'is dit echt? of gebeurt het alleen maar in mijn hoofd?'
en perkamentus die dan antwoordt:
'het is toch niet omdat het in uw hoofd gebeurt dat het niet echt is?'

daar gaat het over

want het is ongelooflijk
maar wij zijn met z'n tweeën naar amerika gevlogen
en wij hebben met een auto vierduizend kilometer gereden
daarvoor was die beurs niet genoeg natuurlijk maar goed
ze had ons wel van de grond gekregen
we zijn geland in de buurt van las vegas
's avonds
die stad doemde op uit het niks
want ik dacht: las vegas
en dan rijden we omhoog
één keer naar rechts
en dan altijd rechtdoor richting new york
vierduizend kilometer
dat is veel te ver om met z'n tweeën in één auto te zitten
en veel te lang
om daarna nog vooruit te kunnen
zeker als één van hen sowieso
al niet meer vooruit kon

ik heb ooit geleerd:
'een waargebeurd verhaal is geen excuus voor een slecht verhaal'
gelukkig bleek alles wat daarna kwam een goed verhaal
geen verhaal met een goed einde
maar een verhaal het waard om te vertellen

2. just give me motion

ge moet het u even proberen voor te stellen
twee mensen die elkaar niet echt kennen
niet
zitten naast elkaar in een hyundai elantra
lelijke moderne auto
geen mooie auto uit de jaren vijftig zoals in
on the road
nee het is een glimmende zwarte hyundai waarvan het stuur voelt
wanneer ge van de baan afwijkt
en dan een beetje tegen wringt
wat niet betekent dat ge het stuur kunt loslaten want dan schakelt die
functie zichzelf uit
het is om het gemakkelijk te maken

ik wist in het begin niet wat te zeggen
dus ik wou graag een gedicht voordragen
maar het enige gedicht dat ik van buiten ken begint met de woorden
'thuiskomen is verschrikkelijk
of er nu een hond uw gezicht likt of niet
of er nu een vrouw of een vrouwvormige eenzaamheid op u wacht'
dus ik heb mijn mond gehouden

zij droeg een kruisje onder haar kleren
dat is zodat als ik verloren loop ze kunnen zien van wie ik ben zei ze
daarover

en het was daarom dat wij over god gingen praten

ik zei: ik vind het wel mooi denk ik
en zij zei: *wat?*
en ik zei: dat gij gelovig zijt
dat ge daarvoor durft te kiezen
en zij zei: *kiezen?*

*ik denk niet dat dat gaat over kiezen
of over durven
dat gaat waarschijnlijk niet eens over begrijpen
en dan vroeg zij: gelooft gij?
en ik vroeg: in god?
en ze zei: ja
doodserieus
en ik zei: nee
doodserieus
en het voelde alsof ik het meende
nee ik geloof niet in god
maar ik vind het wel cool dat gij dat wel doet
cool?
ja nee euh moedig
moedig!
ze schoot in de lach
moedig, wauw merci
ik zou zoveel beter kunnen weten
maar het is heel moedig dat ik tegen beter weten in toch...
en ze klikte alle ramen open
dat ging automatisch*

misschien vertel ik het op een verkeerde toon na
ze sprak er niet ironisch over
ook niet met trots
het was met een soort bescheidenheid
*mensen geloven in vanalles
er zijn zelfs mensen die geloven dat de aarde op een schildpad staat
en die schildpad weer op een andere schildpad
en die schildpad op nog een andere schildpad
en waar zou dat eindigen?
schildpadden tot in het oneindige?*
en ik zei: bedoelt ge dat een mens alles kan geloven?
en zij zei: *ja ik denk het wel, omdat hij het echt wilt
maar wat ik geloof vindt ge cool?*
ik vroeg: gelooft gij echt in god?

en ze zei: *ja ik geloof echt in god*
en ge gaat ook echt naar de kerk enzo?
en ze zei: *ja ik ga echt naar de kerk*
enzo
nu kunnen we niet meer terug hè
en ik zei: ik wil helemaal niet terug
ik wil alleen nog naar new york
en toen vroeg zij waarom wij eigenlijk per se naar new york gingen
en ik deed alsof ik een bal tussen mijn handen vasthield
en ik wees de achterkant aan
kunt ge bij een bal van een achterkant spreken?
in ieder geval, ik wees de achterkant aan en ik zei:
omdat ge niet verder weg kunt gaan voordat ge terug begint te komen
dat komt uit the truman show
en zij zei: *new york ligt niet aan de andere kant van de wereld*

als zij te lang aan het stuur zat kreeg ze kramp in haar handen
omdat ze het zo hard vasthield
alsof ze de beveiliging die ons op de baan hield niet vertrouwde
terwijl wij eigenlijk alleen maar rechtdoor reden

(verdwijnt even in de kleedkamer, komt terug)

zij zegt:
hoor! mijn lief!
kijk! hij komt
springend over de bergen
dansend over de heuvels
als een gazelle is mijn lief

hij zegt:
je bent zo mooi, vriendin van mij
je ogen zijn duiven
je haar golft als een kudde geiten
die afdaalt van gileads bergen
je hals is als de toren van david

als het rood van een granaatappel
fonkelt je lach
hennabloemen, nardusplanten
nardus en saffraan, kalmoes en kaneel

zij zegt:
wacht hoor

(verdwijnt even in de kleedkamer, komt terug)

natuurlijk
ik ben een muur, dat was het
ik ben een muur
mijn borsten zijn als torens
zo ben ik in zijn ogen als een stad
die vrede biedt

twee mensen zitten in een hyundai en rijden door de woestijn
en het landschap is prachtig
ge weet niet wat een woestijn is tot ge het in het echt ziet
de voorkant en de achterkant eigenlijk hetzelfde
twee rijstroken
niemand op straat
alsof hun sporen hier de eerste zijn
ze rijden afwisselend
en af en toe zeggen ze iets tegen elkaar
praten ze over dingen waar ze iets over weten
zoals zij een keer om twee uur 's middags vertelde over iemand die
worstelt met een engel
jakob
ik kende het verhaal niet
jakob wandelt door de modder
en hij komt een onbekende tegen waar hij mee begint te worstelen
en die onbekende voelt dat hij verliest
dus hij verwondt jakob hier zo boven zijn heup en zegt:
het is genoeg, ge moet mij laten gaan

gij hebt met god gevochten en ge hebt gewonnen
en ik vroeg: wat betekent dat dan?
dat ge niet zomaar moet beginnen worstelen met iemand die ge niet kent?
en zij zegt: *nee, dat god alleen bestaat zolang we met hem blijven worstelen*

later die dag
of een paar dagen later dat weet ik niet meer
kwam goodbye stranger op de radio
van supertramp
goodbye stranger, it's been nice
nee wacht het is veel hoger
goodbye stranger, it's been nice
hope you find your paradise
tried to see your point of view
hope your dreams will all—
ge kent het sowieso als ge het hoort
ge moet weten goodbye stranger van supertramp is één van mijn lievelingsnummers
dus daar kon ik iets over vertellen
ge moet het u even voorstellen:
het amerika van eind jaren zeventig
niemand zat goed in zijn vel
ze hadden allemaal iets nodig het maakte niet uit wat
dat hen er weer aan zou herinneren wat voor mooie, gelukkige, trotse mensen ze waren
iets dat hen hun vleugels weer zou aanplakken
want die waren ze blijkbaar kwijtgeraakt
en vlak voor het begin van de jaren tachtig
komt er een britse band met de naam supertramp naar los angeles om er een plaat op te nemen
alle vijf lang haar en een baard
ge had ze afwisselend aan een kruis kunnen hangen niemand had het verschil gezien
en ze hadden geen beter moment kunnen kiezen

om met hun album breakfast in america te komen
en vooral met het nummer goodbye stranger
ja, eenmaal ik hierover begonnen ben...
goodbye stranger, it's been nice
hope you find your paradise
tried to see your point of view
hope your dreams will all come true
sweet devotion, it's not for me
just give me motion to set me free
over iemand die ervoor kiest om god los te laten
god is een vreemde geworden en hij gaat alleen verder
en hij heeft het wel geprobeerd hè
hij heeft catechese gedaan in het koor gezeten
hij vond naar de kerk gaan best wel leuk
tried to see your point of view
dat zingt hij
ik heb het geprobeerd maar ik ga toch die kant op
like a king without a castle like a queen without a throne
i'm an early morning lover and i must be moving on, yeah
het voelt misschien onvolledig maar het is toch echt wat ik wil
dat nummer heeft amerika verlost
maar vooral
en dan stop ik erover
vooral de gitaarsolo op het einde
gemaakt om voor een stadion te spelen dat voelt ge
een echte stadionsolo
opbouw en opbouw en opbouw
en uiteindelijk wordt ge in het publiek gewoon volledig verlost
letterlijk hè
er zijn zoveel concerten beschreven waar het publiek collectief
hun leven omgooide als ze daar buitenkwamen
en zij zegt: *dat is volgens mij alleen maar in uw hoofd gebeurd*
en ik zeg: maar het is toch niet omdat het in uw hoofd gebeurt dat het
niet echt is?
ik vind het zo mooi
als ge god niet kunt vasthouden

laat hem dan los
laat het allemaal los
als ge verloren loopt, maakt niet uit
en zij zegt: *meent gij dat?*
volgens mij gaat dat nummer over onenightstands
en ik zeg: dat is belachelijk
als ik nu ergens iets over kan...
sorry maar als goodbye stranger over onenightstands gaat
dan kan alles over onenightstands gaan

(een trage dans, over een ontmoeting met een blinde wolf, zogezegd)

zij zegt: als een appelboom tussen de bomen van het bos
zo is mijn lief tussen de jongens
ik verlang in zijn schaduw te zitten
met mijn tong wil ik zijn zoete vruchten proeven

hij en zij zeggen:
vang voor ons de vossen
vang die kleine vossen
ze vernielen de wijngaard
onze wijngaard vol bloeiende ranken
...

(‘noordenwind’)

zij zegt:
ontwaak, noordenwind!
...

(‘zuidenwind’)

kom, zuidenwind!
waai door mijn hof

(‘laat zijn balsems geuren

*mijn lief moet in zijn hof komen
laat hij daar zijn zoete vruchten proeven')*

hij zegt: ik sliep maar mijn hart was wakker
(*'zij zegt: je navel is een ronde kom die gevuld is met kruidige wijn'*)

hij zegt: je tanden zijn als witte schapen
klaar voor de scheerder
komen ze twee aan twee uit het water
er ontbreekt er niet een
da's minder mooi

(*'ja'*)

maar hij zegt ook: als een palm is je gestalte
toch?

(*'...'*)

je borsten zijn als druiventrossen
ik dacht: laat ik die palm beklimmen
ik wil zijn bladeren grijpen
laten jouw borsten
als trossen van de wijnstok zijn

vindt ge het pornografisch?
toch een beetje
dat is dus het hooglied
blijkbaar het enige boek in de bijbel waar het woord 'god' niet in
voorkomt
ik vond het overdreven om het een boek te noemen
het zijn amper tien pagina's
maar toch
het zou gaan over het verbond tussen de mens en zijn geloof
maar ge kunt het ook zo lezen als de eerste twee mensen die even
terug zijn

het zijn de oergeliefden die nadat ze weg moesten uit het paradijs
heel even terug zijn een paar pagina's maar
en tien pagina's lang
is er geen oorlog en geen ongelijkheid
er is zelfs geen god
het is echt een gat in de bijbel
tien softpornografische pagina's waarin god niet bestaat
hoe mooi is dat

pas redelijk laat
ik denk dat we al tweeduizend kilometer ver zaten
vroeg zij wat ik dan eigenlijk wél ging doen in die voorstelling
als ik het niet over harry potter ging hebben
die voorstelling die ervoor gezorgd had dat wij samen in die auto zaten
wat gaat ge dan wel doen als ge daar straks staat?
dat weet ik niet
dit misschien?
misschien vertel ik wel over dit gesprek
en zij zegt: *wie wilt er nu luisteren naar één iemand die een gesprek
tussen twee mensen naspeelt?*
maar wie wilt dat nu niet?
zeker een gesprek in een auto
gesprekken in de auto zijn toch altijd de beste
al die films die zich in een auto afspelen
on the road, i'm thinking of ending things into the wild
oké die laatste is alleen, maar toch
little miss sunshine
en zij vraagt: *en is dit dan waargebeurd?*
en ik zeg: het is toch niet omdat het in mijn hoofd gebeurt dat het –
hou op over harry potter
als gij ophoudt over god
...
wilt gij mij overtuigen om te geloven?
daar kan ik het natuurlijk ook over hebben
ik kan daar straks vertellen over hoe gij er in die auto alles aan deed
om mij zover te krijgen dat ik uiteindelijk toch –

*dat wil ik helemaal niet zei ze
ik wil u niet overtuigen om te geloven*

weet ge wat het eerste woord is dat de mens zegt in de bijbel?
'eindelijk'
echt waar het is het eerste
die eerste mens is eerst heel lang stil
en pas als er een tweede mens bij komt
zegt hij iets
en dan zegt hij 'eindelijk'
'eindelijk één gelijk aan mij'
eindelijk ge zijt er
en ik daarom dus ook
en weet ge wat het laatste is wat jesus zegt
vlak voor het einde?
niet van het boek, ik bedoel van zijn leven
dan kijkt hij omhoog en zegt hij
'vader, ge moet ze vergeven ze weten allemaal niet wat ze doen'
dat zegt hij

(in de auto)

*(geluiden van ruitenwissers, een autoradio, regen, gekraak van een
snoepverpakking, en een tweede stem praat terug)*

het is niet alleen de esthetiek
ook al die regels
alles wat niet mag
of alles wat moet vooral
de kruistekens
de begrafenissen hoe triest zoiets dan georganiseerd—
ik vind het gewoon lelijk
en zij zegt:
*ja dat zie ik ook allemaal wel
dat kan ik zien*

*maar het is toch jammer om daar te stoppen
als ge eens echt kijkt naar wat er eigenlijk gebeurt in zo'n scène
het laatste wat jesus zegt
als voorbeeld hè, als voorbeeld
dus hij hangt daar op de top van die berg, naakt
veroordeeld door het volk
op blote voeten de stad uit gejaagd
en met zware spijkers door zijn botten aan een kruis genageld*

uh stop

terwijl het bloed en de tranen over zijn gezicht stromen
kijk dat bedoel ik: waarom moet dat toch allemaal zo heftig?
*dan kijkt hij omhoog en dan vraagt hij:
mijn god, mijn god waarom heeft u mij verlaten?
dat is toch ongelooflijk*

weet ge wat ik echt ongelooflijk vind?
dat ik die fucking skittles niet open krijg
dat zakje what the fuck
iemand ontwerpt dit toch?

...

sorry ik luister
nee laat maar

jawel ik wil het weten echt waar
*als zelfs de zoon van god
ik bedoel god zelf dus, op een manier
god in de vorm van een mens
als zelfs die het gevoel heeft dat hij verlaten is
dat hij twijfelt
dat is toch...*

oh my god eindelijk!
sorry
maar hoe lang probeer ik dit al?
wilt gij er ook één?
*ja is goed
nee ik wil een gele*

wat maakt dat nu uit?
die vind ik lekkerder

ik geloof niet dat dat verschillende smaken zijn

ja, kijk, ik geloof dat wel

oké oké

hier, lichaam van christus

sorry sorry nu ben ik er echt, vertel

'waarom heeft u mij verlaten?'

ja, 'waarom heeft u mij verlaten?'

kijk, er zijn altijd mensen die niet geloven

maar het is toch ongelooflijk dat er een religie zou bestaan

waarin zelfs god niet in zichzelf gelooft

voor even

gij denkt dat god aan zijn eigen bestaan twijfelt?

ja en dat dat in de bijbel staat

dat geeft toch een soort van opening?

lucht

lucht?

voor iedereen bedoel ik

is het oké als ik het raam even dicht doe?

ik heb het echt koud

(cut naar een ander moment in de auto, ze proberen samen te zingen, 'cold love' van RKS)

what's harder, harder to say

that you want me to stay

that you want me to stay unchanged for you

chained to a lie

we're the same, you and i

we're the same

and let go cold love, we were still young when the radio lights came
on

elton's on the air

(cut naar een ander moment in de auto)

ik zet de radio even aan
nee ge moet draaien
ja, zo

(op de radio klinkt de outro van goodbye stranger van supertramp, dan hun stemmen als presentators: 'o track what a boy / bull's-eye danger by hooverdamp / hailing 1999, oh my god, 1979 first released from the uk coming, the home country not at all succesful to be came the track / surprisingly in the quickly here rose the charts in the us, fifteen number / and canada six number / pierced in the main singer sang rick davies infamous falsetto sings bull's-eye danger, hahaha / haha! and lets not guitarsolo that mesmerizing forget to roger hodgsons / yes roger hogdsons brought to you at the song of the end, greatest one of the one-hundred-all-time, next boy o up, we have america's in breakfast folks hit you the first single / hooverdamp with bull's-eye danger', en goodbye stranger van supertramp begint, ze luisteren)

(cut naar een ander moment in de auto)

ik ben zo terug
wilt ge voor mij nog een cola –

(geluid van regen buiten, een autoportier dat dichtgegooid wordt)

(cut naar een ander moment in de auto, regen buiten, muziek op de achtergrond)

*gij zei toch iets over the truman show? die film
met die bal*

wauw hebt ge dat onthouden?

ja the truman show

dat gaat over iemand die niet weet dat zijn leven eigenlijk één grote
televisiestudio is

iedereen is acteur zijn vrienden, zijn collega's, zijn geliefde

iedereen doet alsof en hij heeft als enige geen idee

ik weet wel waar the truman show over gaat

ja maar ik weet toch niet of iedereen in de zaal dat weet
en als ge nu religieuze theorieën aan the truman show gaat ophangen
hij ontsnapt op het einde
ja op het einde gaat hij weg door die deur in de lucht
raar toch dat die deur er is, vindt ge niet?
ik bedoel, raar dat die deur bestaat
ik snap het niet
anders kan hij toch niet ontsnappen?
er zit een deur in de horizon van the truman show
er zijn wat wolken op geschilderd zodat ze niet opvalt
maar er is wel degelijk een deur waar hij door naar buiten kan
lopen
waarom?
waarom geven ze hem een kans om te ontsnappen?
ze hadden truman toch gewoon kunnen zeggen dat de horizon
gemaakt is van bordkarton?
dat dat heel normaal is
dat hij nooit weg zal kunnen omdat er niks anders bestaat?
ja da's waar
nog nooit over nagedacht
misschien is dat hetzelfde
'waarom heeft u mij verlaten?'
misschien is het ook op dat moment dat de deur in de horizon
zichtbaar wordt
een deur om door naar buiten te stappen
en alles anders te zien
gij denkt dat ge van de bijbel een kans krijgt om te stoppen met
geloven?
een deur om door naar buiten te stappen
zoals in de truman show
misschien, ja
een deur om door naar buiten te gaan
en dus misschien ook wel om door naar binnen te komen
of terug te komen
als ge dat wilt
ik weet het ook niet

2. just give me motion (continued)

ik was er echt van overtuigd dat ze mij wou doen geloven
maar achteraf begrijp ik dat dat niet waar is
ze zei dit allemaal vooral voor zichzelf
omdat ze zichzelf ervan probeerde te overtuigen
dat niemand ooit helemaal verloren is

op een dag zei ze eens: *gij vindt toch houvast in andere dingen*
harry potter is ook een soort bijbel hoor
of ge het nu wilt of niet
zeker voor u

het begon te regenen en iemand van ons zette de ruitenwissers aan
hè ik had ze toch aangezet?
waarom zijn die nu weer uit?
oei nu weer wel wacht
nee dit werkt niet
ik zet ze terug af
dat gaat niet
volgens mij zijn ze kapot
godverdomme

we hebben één keer met elkaar geslapen
in een motel aan route 77
ik hield haar die nacht vast op een manier
waarop ik duidelijk probeerde te maken dat ik haar nooit meer zou
loslaten
ze droeg een kruisje aan een ketting
onder haar kleren dus niet iedereen kreeg het te zien
en daarna heb ik veertig dagen en veertig nachten door de woestijn
gelopen
ik riep: ik ben er klaar voor!
pak mij maar ik ben er!
doe mij maar geloven
en zij zei: *stop doe nu niet zo*

en ik: kom mij maar halen ik ben hier!
brood dat uit de lucht kwam vallensprinkhanen
wat is het, zeven goede koeien en zeven slechte
hier ben ik!
smite me you mighty smiter!

dat kruisje
werkt dat?
zoals gij draagt onder uw kleren
doet het echt iets?

die ruitenwissers waren denk ik kapotgegaan
ze stonden soms aan en soms niet we hadden het er maar mee te doen
de hendel zat vast in het midden
en soms
soms kraakte er iets boven ons hoofd
ik weet niet hoe ik het moet uitleggen
het was een stil geluid
maar verontrustend genoeg om ervan te schrikken
en dan keek ik opzij
zat zij gewoon achter het stuur en vroeg ze wat er was
hebt gij dat niet gehoord?
wat?
zo, krak, iets hierboven
iets aan het dak of in het dak
maar zij had nooit iets gehoord
en dan zette ze de radio aan

(opnieuw de stemmen van de radiopresentators op de autoradio: 'man trip what an o, old never get's it think you don't rina? / that is o sure ritch / that grab my head around can't my finale though, i imagined couldn't even without the song / yes o ritch, starts it out the way like a smooth seemingly song pop but then o man man, the davies way just wah-wahs that crank up and into a out-straight turns it rocker / unbetruly believable, yeah rina, track it surely the entirely transcends / the entirely transcends! / masterpiece it is real and not a guitarist least

*true, craft master of the real / time to next ritch! / rina yes, is that:
ooooh, hooverdamp, with bulls-eye danger', en goodbye stranger van
supertramp begint)*

*in de auto zei ze: ik vond het altijd mooi dat ik deel was van een
gemeenschap
nee sorry
ik vond het helemaal niet mooi
ik vond het terecht
maar het probleem was dat ik de enige was
ik kende niemand anders die ook geloofde
of er tenminste voor uit durfde te komen
het was fucking eenzaam, geloven
want er was helemaal geen gemeenschap
ja, als ik naar de kerk ging misschien wel
maar die mensen wilde ik helemaal niet kennen
ik wou een verbinding met mensen die ik graag had
en ik zei: hebben wij geen verbinding dan?
en zij zei: jawel, maar –
nee niet zo
dat zou leuk zijn hè
nee dát zou mooi zijn, toch?
dat ik nu, hier, tijdens deze nu al iconische autorit zou beseffen
dat ik god helemaal niet nodig heb
omdat ik u heb
omdat wat wij hebben zo onbreekbaar is
zo gemeenschappelijk ook
omdat wij al een leven lang op elkaar staan te wachten
gij begrijpt het gewoon echt niet
het soort band dat ik met mijn geloof heb dat kunnen wij niet hebben
en ik zei: maar hoe kunt gij dat nu zo zeker zeggen?
en zij zei: omdat het –
ik zou het –
ik heb –
het is gewoon zo
ik heb eens geprobeerd ermee te stoppen*

*het is niet gelukt
want ineens was ik écht alleen
ik miste mijn gemeenschap
al was het een gemeenschap op mezelf
en ik zeg: ge kunt toch niet samen zijn in uw eentje
en zij zegt: nee?
en ik zeg: en waart ge ook gestopt met naar de kerk te gaan?
en zij zegt: ja
en ik zeg: en daar zijt ge ook weer mee begonnen?
gij wilt niks met de kerk te maken hebben
en daarom draait ge u maar ineens weg van alles
ook al wilt ge het misschien wel
maar ik wil het zeker
en dus neem ik de rest erbij
en ik zeg: wat zegt gij nu 'al wilt ge het misschien wel'?
en zij zegt: geloven bedoel ik
op wat voor manier dan ook
en hij zegt: dat wil ik niet
en zij zegt: hoe kunt ge dat nu zo zeker zeggen?
weet ge wat ik ongelooflijk vind?
dat gij denkt dat ge ergens aan voorbij zijt
waar ge nooit doorheen zijt gegaan
en hij zegt: ik zou het niet kunnen
en ik zou het ook niet willen kunnen
ge gaat mij ook niet overtuigen
zelfs niet met uw verhaal over the truman show
en zij trok haar schoenen aan
we zaten meestal zonder schoenen in de auto allebei
alsof dat zo hoorde
ze zegt: dat was te simplistisch
ik heb er nog over nagedacht
het is niet dat ge binnen en buiten kunt lopen
zo werkt het ook niet
maar wilt ge stoppen met te zeggen dat ik u zou willen overtuigen om te
geloven?
want dat wil ik helemaal niet*

*echt niet
weet ge wat ik wel wil?
dat ge begrijpt waarom ik het doe
ik zou zo graag willen dat iemand dat tenminste begrijpt
en hij zegt: maar vertel het mij dan
en zij zegt: dat kan ik niet
en hij zegt: hoe kan ik het dan begrijpen
en zij zegt: dat weet ik ook niet
en hij zegt: waarom kunt ge het mij niet vertellen?
en zij zegt: omdat ik er geen woorden voor heb
omdat er misschien geen woorden voor bestaan
omdat het, omdat het...
omdat het het enige is dat er altijd is
wanneer ik frons én wanneer ik lach
wanneer ik thuis ben en wanneer ik niet thuis ben
wanneer ik iets lees of een liedje hoor
of een liedje –
mag die radio even uit?
wanneer mijn moeder een wezen is dat ik eigenlijk niet ken
wanneer ik het gevoel heb dat ik helemaal niemand ken
dat ik niemand helemaal ken
of dat ik iets weet
iets écht weet bedoel ik
wanneer ik thuis kom en mij uitkleed
dat kruisje daar hangt alsof het mij aanwijst
'hier is het, ge zijt er'
wanneer ik brood eet
wanneer ik pannenkoeken bak
in de kleur van de lucht iedere schakering op een spectrum van grijs tot
felblauw wit licht
in de zon
in u, in mij
in alle bochten die de nerven nemen in mijn handen
iedere keer als ik inadem
maar gelukkig vooral iedere keer als ik uitadem
waardoor ik telkens besef dat ik het nog eens kan proberen*

*nog eens in
nog eens in
nog eens in
wanneer ik vooruitkijk
wanneer ik rijd
wanneer wij slapen in een motel en gij mij keihard vasthoudt
alsof ik anders uit elkaar ga vallen
wanneer ik mij afvraag of dat waar is
wanneer ik mij 's ochtends afvraag hoe mensen dat eigenlijk doen
opstaan
elke dag opnieuw
wanneer ik mij inbeeld hoe het zou voelen
als wij samen van de baan schieten hier
wanneer alles weg is
en wanneer het lijkt alsof er nooit iets is geweest
weet ge
dan geloof ik
dan geloof ik met alles wat ik heb
want het is het enige
het is het enige dat er altijd voor mij zal zijn
zelfs als ik niks terug te geven heb
en dat geef ik niet meer af*

en ik zeg: heb ik dat nu goed gehoord?
wanneer ge u inbeeldt dat wij samen van de baan schieten?
als ik er nu aan terugdenk was dat niet het beste om op te reageren
maar ik vroeg het toch
wat zegt gij nu, wanneer ge u inbeeldt dat wij samen van de baan
schieten?

en zij werd knalrood
*dat had ik niet moeten zeggen
ik bedoel daar niks mee*

(op de radio)
(op de autoradio, in zijn eigen stem)

another wonder hit one, a song of a blessing, 1979, never it amazes me
to stop
in the especially solo the end at
now for something completely different here just coming in:

imagine with me
hoe twee jonge mensen in een hyundai elantra van de weg schieten
de oorzaak is nooit duidelijk geworden
ze lagen een stuk uit elkaar op de grond
door de ruit geslingerd ze hadden hun gordels niet aan en ook geen
schoenen
het was niet om aan te zien
die twee jonge lichamen, overal bloed
zij droeg een kruisje onder haar kleren
ze hebben stukjes van haar huid onder zijn nagels gevonden
wat waarschijnlijk betekent dat ze elkaars handen hebben
vastgehouden toen het gebeurde
hun vingers in elkaar verstrengeld
de huid eraf gereten toen ze uit elkaar gesleurd werden
allebei de handen
allebei hun beide handen waren in elkaar verstrengeld
wat betekent dat er geen handen meer over waren om het stuur vast te
houden
ze moeten het opzettelijk hebben gedaan
alsof ze klaar waren
alsof alles wat ze hadden willen zeggen in deze wereld wel gezegd was
en het blijven herhalen zou verdomme nogal eentonig zijn

just imagine
now please don't forget
you're listening to 77.8 CISS
always here to latest songs you to bring
of speaking songs next gem this wonderful up:
boogervamp with
mule's why changer

3. to set me free

we zijn uiteindelijk in new york aangekomen
bij ground zero
bij het world trade center memorial en het museum
wij vonden dat eerst niet
ze zeggen altijd dat ge in new york niet kunt verdwalen
dat die stad ten eerste zo gestroomlijnd is dat ge niet verloren kunt
lopen
en dat ge ten tweede op iedere hoek iets kunt meemaken
dus zelfs als ge verdwaalt maakt het niet uit
ge kunt in principe nooit écht verloren lopen
ik kan mij voorstellen als er ooit twee gigantische torens hebben gestaan
dat ge die gemakkelijk kon vinden
maar waar er vroeger meer dan honderd verdiepingen waren is er nu
enkel nog begane grond
ground zero
het zijn twee grote waterbakken
met een gat in het midden waar al dat water in stroomt
en dat kunt ge nu eenmaal moeilijk van veraf zien

wij keken naar de foto's in het museum
ik dacht dat er een kruis op de top van één van die torens stond
maar dat was blijkbaar een antenne om new york van televisie te
voorzien
er was helemaal niks heiligs aan wat er daar gebeurde
toen besloten een paar mensen die gebouwen in te vliegen
die gebouwen kapot te vliegen
voor god
ze maakten bijna drieduizend slachtoffers
en nu is het een plek geworden om stil te zijn
zoals een kerk dat ook is, of een begraafplaats
die plek heeft toch iets heiligs gekregen
'no day shall erase you from the memory of time' staat er heel groot op
de muur

dat museum was een soort tempel
en de site waar de gruwel had plaatsgevonden was een soort
gebedsplaats geworden
da's niet zo raar
het goede en het kwade liggen wel vaker dicht bij elkaar
als er iets is wat harry potter ons probeert te leren...

wij wandelden rond die vierkanten heen
en we lazen de namen van slachtoffers die in de zijkant staan
gegraveerd
er zat een vrouw te bidden daar, in stilte
echt zo op haar knieën en al
ze had zo'n ding vast, hoe heet het
een paternoster
heel heftige kruistekens zat ze te maken opnieuw en opnieuw

misschien begrijp ik het inderdaad niet
misschien moet ge het mij uitleggen
dat kruis
zoals gij er ook een draagt onder uw trui
ik begrijp het niet
het heeft iets met zonden te maken, toch?
alle zonden van de wereld op de schouders van één iemand
aan een kruis genageld en opgelost?
en dan wat, dan hangt ge dat boven uw deur zoals mijn bomma vroeger
had?
ge draagt het onder uw kleren
drukt het in uw handen
en dat werkt?
elke keer als ik daar onderdoor moest als kind was ik bang
dat die uitgemergelde dode op mijn hoofd zou vallen
en zij zegt: *mij stelt het gerust*
het is een gruwelijk beeld ja, maar gruwel krijgt ons wel stil
kijk eens rond hier
'ge moet hen vergevenze weten niet wat ze doen'dat zegt hij
het herinnert mij eraan dat god van mij houdt

*dat god van iedereen houdt
en dat hoeft jij helemaal niet –
maar het is niet waar
het is niet waar
god houdt helemaal niet van iedereen
ik vind het cynisch
houdt god dan ook van degenen die 's ochtends naar hun werk gaan
en 's avonds niet meer thuiskomen omdat er een fucking vliegtuig hun
gebouw in is gevlogen
en zij van de zeventigste verdieping naar beneden springen?
ik denk niet dat ze zich op dat moment geliefd voelen door god
ik denk dat ze zich vooral afvragen hoeveel pijn zo'n klap op de grond
eigenlijk zal doen
het is helemaal niet cynisch
ik vind het cynisch dat ge u er op zo'n kinderachtige manier tegen zou
verzetten
het is mijn manier om erop te kunnen vertrouwen
dat er tenminste één ding is waarvan ik weet wat ik doe
één ding dat rust geeft in mijn hoofd
omdat ik verder geen idee heb
oké?
waarom zou ge dat van mij willen afpakken?
dat wil ik helemaal niet van u afpakken
ik vind het gewoon gemakkelijk*

ik kan niet geloven dat ik het zo heb gezegd
maar ik herinner het mij heel duidelijk
'ik vind het gewoon gemakkelijk'dat zei ik

ik vind het gemakkelijk om te zeggen dat alles altijd wel de bedoeling zal
zijn
en dat we dat maar moeten accepteren
dat we moeten vertrouwen op iets groters
op iemand daarboven die het allemaal wél weet als enige
en dat wij het onszelf moeten vergeven 'want wij weten niet wat we
doen'

sorry, dat vind ik echt gemakkelijk
het is niet waar
er is niemand die dit allemaal geregeld heeft
er bestaat helemaal niet zoiets als een 'diepere betekenis'
niks heeft een diepere betekenis
ik heb het gevoel dat als ik dat echt zou geloven
dat alles een plaats heeft
alles wat ik doe, alles wat jij doet alles wat er gebeurt
zelfs die drieduizend namen van slachtoffers hier
sorry maar dat het dan echt met de mensheid is afgelopen
in uw hoofd is het misschien allemaal anders
jij kunt u daar met twee handen aan vasthouden
maar ik niet

en zij schiet in de lach
en ze zegt: *maar harry*
het is toch niet omdat het in mijn hoofd gebeurt
dat het niet echt is?
en dan zegt ze: *er is zo'n mop*
over een acteur die ontsnapt uit de hel
en de duivel –
of kent ge ze?
de duivel gaat hem terughalen
en die acteur zegt oh sorry natuurlijk ik ga mee terug
maar onderweg blijkt dat dat die acteur helemaal niet is
maar god die doet alsof
god, waarom zou ge zoiets doen? vraagt de duivel
en god antwoordt: zal ik u eens een geheim vertellen?
ik denk dat ik god helemaal niet ben
ik denk dat ik maar doe alsof
god zelf heb ik al een tijdje niet meer gezien
maar hij moet hier ergens zijn
anders zou ik niet op hem kunnen lijken
in zo'n god kunt ge ook willen geloven
iemand die er hetzelfde uitziet als ik
die naast mij staat

*die een hand op mijn schouder legt en zegt dat het oké is
dat ik niet alles hoeft te weten wat ik doe
een god die van zichzelf ook niet weet hoe hij er precies uitziet
maar wel weet dat hij deel is van een gemeenschap
eentje die in hem gelooft of die niet in hem gelooft het maakt eigenlijk
niet uit
die zelf op een vliegtuig stapt naar las vegas en 4000 kilometer rijdt
die ground zero niet kan vinden
en dan een ticketje koopt voor het museum en leest:
'no day shall erase you from the memory of time' en denkt: heftig
die al die namen hier leest en zich afvraagt hoe zoiets ooit heeft kunnen
gebeuren
misschien geloof ik meer in religie dan in god
en dat troost mij
dat is waarschijnlijk zelfs het enige dat mij nog overeind houdt op deze
wereld
gij zijt toch acteur
kunt ge u dat dan echt niet inbeelden?*

we reden naar de luchthaven
en ik hoorde weer dat gekraak boven mijn hoofd
zij reed, handen rond het stuur geknepen
ze leek het niet te horen

ik zei: ik denk dat ik het nooit echt zal begrijpen
maar ik zie wel dat het u gelukkig maakt

en toen was het overduidelijk
er scheurde iets
heel stil
een stuk stof
een dik stuk stof dat met dikke draad aan elkaar hing
het scheurde
het werd uit elkaar gereten
zachtjes
maar er moest wel veel kracht achter staan

de bekleding van het dak
de stof die aan de binnenkant van het dak van de auto hing
aan de onderkant
scheurde open
het dak scheurde open
heel stil
langzaam
maar het zou niet lang duren voordat het hele dak in tweeën zou splijten
als de bekleding binnen het al niet meer uithield...

*(een trage dans, zoals die dans over een ontmoeting met een blinde
wolf,
een draai)*

hij zei: ik denk dat ik het nooit echt zal begrijpen
maar ik zie wel dat het u gelukkig maakt
ik reed, hij zat naar het dak te kijken
ik had kramp in mijn handen
en ik zei: het maakt mij helemaal niet gelukkig
ik ben helemaal niet gelukkig
integendeel
ik heb het gevoel dat mijn lichaam ouder wordt maar dat ik achterblijf
en ik probeer
ik probeer te leiden ik probeer te volgen
ik probeer te voelen en niet te voelen
en ik probeer de dingen te begrijpen
te begrijpen hoe het moet
leven
maar ik loop verloren
en hoeveel mensen u ook helpen echt waar ge moet mij geloven
uiteindelijk hè uiteindelijk
uiteindelijk moet ge het toch alleen doen
een gemeenschap op uzelf
uiteindelijk is er niemand om de weg aan te vragen

ik weet het niet zeker
maar voor zolang het duurt hoop ik het in ieder geval
en wie weet zie ik hem daar nog terug
is het een soort van heel groot venndiagram
we komen elkaar tegen in het midden
of we komen elkaar niet tegen, dat kan ook
'wat is het verschil?' zou hij daarop kunnen antwoorden
en zij zou zeggen: 'alles'
en ze zou hem daar niet mee willen overtuigen
dat als hij ook in die plek gelooft ze elkaar daar misschien terug zouden
zien
maar in het beste geval zou hij begrijpen hoe belangrijk het is voor haar

toen wij weer in België waren was het meteen de laatste keer dat we
elkaar zagen
we wisten niet goed wat te zeggen
ik had het gevoel dat alles wat gezegd moest worden wel gezegd was
en het blijven herhalen zou nogal eentonig zijn
het enige waar hij op kon komen was:
misschien gaat goodbye stranger toch over onenightstands
dus dat zei hij

er zijn zoveel dingen die je niet weet zolang niemand het u vertelt
tenzij niemand het weet natuurlijk
zoals wat je moet doen wanneer het voelt alsof al uw botten verwijderd
zijn
stel u voor
dat je u een leven lang hees staat te schreeuwen
omdat er een wolf voor u staat
geen poëtische blinde wolf maar gewoon een gruwelijk beest dat u er
niet langs laat

stel u voor
dat je in een auto zit in het donker

het gaspedaal indrukt
en het stuur gewoon loslaat

het enige wat ik wil zeggen heb ik al gezegd
en het blijven herhalen zou verdomme nogal eentonig zijn
hoezeer het ook waar is
hoezeer het de enige verzoenende gedachte is
waarover de mensheid beschikt
dat schreef sarah kane

en het was ook zij die schreef dat als gij ooit zou verdwijnen
het zou zijn alsof al mijn botten verwijderd zouden worden
niemand zou begrijpen waarom
maar ik zou in elkaar zakken

coda

stel u voor
ge rijdt een grootstad in met de auto
overal sneeuw
uw ruitenwissers de hele tijd aan
ge vindt het geluid geruststellend
ge hebt lang gereden
'iedere keer als de wielen één keer ronddraaien zijn we een stukje
dichterbij
en zó groot zijn die wielen nu ook weer niet'
dat zei uw bomma vroeger altijd
ge rijdt de stad binnen als het donker wordt
ge rijdt een bord voorbij
'hineni' staat erop
en ook 'want als u het zegt dan zal het wel zo zijn'
wat u doet denken aan tilburg
de stad met de slogan 'u bent er'

ooit reed ge met iemand 's nachts door de woestijn naar las vegas
urenlang niks te zien
en dan was het ineens alsof er een reus een soort gouden plas had
uitgekotst
zo hel verlicht en groots is ook deze stad middenin het niets

er is niemand in de stad
uw sporen in de sneeuw zijn de enige
geen verkeer maar overal verkeerslichten
die allemaal op groen staan
ge hoorde eens dat ge in de beste steden niet kunt verdwalen
omdat ge om te beginnen alleen al door er te zijn
in principe al verdwaald zijt
het sneeuwt buiten
zo groot zijn die wielen ook niet
alle lichten op groen

niemand op straat
alsof ge uw leven lang in deze auto hebt gezeten

ge tankt
aan de balie binnen staat een man
het is een goochelaar
echt zo met hoge hoed en slipjas en witte handschoenen
hij glimlacht en hij zegt:
'vanavond hoeft u niks te geloven
niet dat wat er zal gebeuren echt is
ook niet dat het niet echt is
u hoeft zelfs niet te geloven dát er iets zal gebeuren
maar gelooft u in god?'
daar moet ge lang over nadenken
ieder antwoord zal voelen alsof ge liegt
ge zegt: 'ik twijfel'
hij glimlacht opnieuw
'is dat niet hetzelfde?'
en gij zegt: 'dan zou het toch twijfelen heten in plaats van geloven?'
en hij zegt: 'dan zou het toch weten heten in plaats van geloven?'
er kraakt iets boven uw hoofd
en dan zegt hij: 'ge moet vechten met de engel'
'wat, nu?'
'nee niet nu'
en hij zegt: 'syncretisme'
'wablief?'
'syncretisme
het ongelooflijke vermogen van de mens
om iets te geloven en het tegenovergestelde ook te geloven
omdat ge het allebei nodig hebt
sommigen zeggen dat het de enige godsdienst is zo groot als de wereld
zelf'
sneeuw buiten
ruitenwissers
iedere keer als de wielen ronddraaien
dan zal het wel zo zijn

gij zegt: 'misschien geloof ik meer in religie dan in god'
dat hebt ge louis theroux een keer op televisie horen zeggen
en ge vond het het waard dat te onthouden

voordat ge de deur uitstapt
hoort ge die goochelaar nog zeggen
'ge moogt het willen'
ruitenwissers groene lichten wielen sneeuw
'ge moogt het willen'
en dan loopt hij de coulissen in
die opgehangen zijn tussen de kauwgom en een koeling vol
boterhammen
het is een slechte verdwijntruc
terwijl gij de winkel uitloopt kunt ge zien dat hij zich gewoon tussen de
rekken heeft gehurkt
en u nakijkt

als ge de stad weer uitrijdt staat de radio aan
ge verstaat er geen woord van
en dan wordt het stil, ineens
ge hoort alleen nog uw ruitenwissers
en ge herinnert u hoe uw grootmoeder tijdens die lange autoritten
vroeger
toch ook heel luid kon zuchten als jullie uiteindelijk een keer gingen
tanken
dan zwaaide ze haar benen uit de auto
'eindelijk'

schatplichtigheid

Carine van Bruggen luisterde bij het schrijven en kwam mee aan het roer vanaf het moment dat deze tekst een voorstelling werd. Aan haar heb ik dus vooral te danken wat er niet meer in de tekst staat, of er anders in staat. De jabbery radio-aankondigingen van het eeuwige *Bulls-Eye Danger van Hooverdam* op de autoradio komen van haar.

Het begin van het gedicht dat hij niet voordraagt is een fragment uit *Bonedog* van Eva H. D., zoals het voorkomt in Charlie Kaufmans film *i'm thinking of ending things*.

Alle fragmenten uit het *Hooglied* komen uit De Nieuwe Bijbelvertaling.

Het gesprek op Ground Zero is gebaseerd op de lezing *God Without the Sacred* die Slavoj Žižek gaf in de New York Public Library op 9 november 2010.

Alle citaten van Sarah Kane komen uit de tekst *Crave*.

Het beeld van het dak dat openscheurt en de engel die binnenkomt, alsook de regie-aanwijzingen over het verschijnen en verdwijnen ervan, zijn ontleend aan Tony Kushners *Angels in America*.

Het advies 'waargebeurd is geen excuus voor een slecht verhaal' komt van Gerard Reve.

De hoofdstuktitels 'Sweet devotion, it's not for me', 'Just give me motion' en 'To set me free' en andere stukjes lyrics komen uit *Goodbye Stranger* van Supertramp.

Ik heb onthouden dat Louis Theroux ooit zei: 'ik geloof meer in religie dan in God', in zijn terugblikreeks *Louis Theroux: a life on the edge*. Of dat citaat klopt weet ik niet zeker, maar ik wil het niet opzoeken want ik vind het goed zo.

Verder ben ik minder letterlijk schatplichtig aan ideeën van Phyllis Tribble, Wannes Gyselinck, Charlie Kaufman en Carine van Bruggen.

En toen verscheen Las Vegas middenin die donkere woestijn, alsof er een reus een gouden plas had uitgekotst, zijn gevleugelde woorden van Semna Segal, met wie ik ooit 's nachts Las Vegas binnenreed (op een Bijbelse tocht heel anders dan deze), die me deed ontdekken wat rijden door een woestijn is en zonder wie deze tekst aldus nooit deze vorm had aangenomen.

Tenslotte komt *Het is toch niet omdat het in je hoofd gebeurt dat het niet echt is* uit *Harry Potter en de Relieken van de Dood* van J.K. Rowling, vertaling van Wiebe Buddingh.

Eindelijk ging in première op 16 september 2021 in Kultuurfactorij Monty Antwerpen

Tekst en spel	Mitch Van Landeghem
Co-creatie	Carine van Bruggen
Kostuum	Louis Verlinde/LOUVER
Lichtontwerp	Gilles Pollak
Productie	Laura Arens
Techniek	Ellen Sterckx
Promobeeld	Bjorn Floréal

Veel dank aan: Ans Van den Eede, Wannes Gyselinck, Manon De Baecke en Willem de Wolf

Deze tekst kwam tot stand met steun van Kultuur-factorij Monty, De Nwe Tijd, De Grote Post en Gouvernement Gent

Mitch Van Landeghem (Wilrijk, 1996) behaalde in 2020 een master Drama aan het KASK in Gent als acteur, maker en schrijver. Hij speelde bij Hof van Eede in *The Big Drop-Out*, bij Ontroerend Goed in *£¥€\$*, bij Deschonecompany in *Don Juan*, bij Michiel Vandevelde in *Human Landscapes – Book I & II* en bij Ensembletheater Antwerpen in *Tristano*. Daarnaast maakt hij deel uit van spelerscollectief Camping Sunset, waar hij meewerkte aan *Zomergasten*, *Happiness* en de *Ten Oorlog*-trilogie, en van WOLF WOLF met de voorstellingen *Who's afraid of Virginia Woolf?* en *Voorjaarsontwaken*. Samen met Carine van Bruggen richtte hij onlangs het collectief Disappear Here op, onder welke vlag zij zelf teksten schrijven en spelen, zoals *The Rules of Attraction* en *Eindelijk*. Vanaf 2022 maakt Disappear Here tijdelijk deel uit van DE HOE, de fusie van Hof van Eede en Compagnie de KOE die afwisselende jonge collectieven in zich opneemt als derde generatie spelers/schrijvers.

Toneelwerk

Eindelijk – 2021

The Rules of Attraction – met Carine van Bruggen en Stan Martens – 2020

Schoonheid – met Joeri Happel – 2018